

BESZÁMOLÓ SZAKBIZOTTSÁGI RENDEZVÉNYRŐL

"Pódiumbeszélgetések a Minőségről" sorozat

- Időpont:** 2025. március 13. csütörtök, 14:00 – 16:00
- Helyszín:** Online, ZOOM rendszeren keresztül
- Szervezők:** EOQ MNB Minőségrendszerek, Közigazgatási és Fogyasztóvédelmi, illetve Oktatási és Terminológiai Szakbizottságok
- Téma:** **Interaktív Pódium a szakmai párbeszéd jegyében a minőségügy aktuális kérdéseiről és kihívásairól**
- Szakértők:** **Tóth Csaba László** okl. fizikus, ügyvezető
Berényi László egyetemi docens
Topár József c. egyetemi docens
- Moderátor:** Mikó György távollétében **Dr. Topár József** töltötte be a moderátor szerepét.

A moderátor kiemelte, hogy „pörgős” megbeszélésre számít, ezért az egyes hozzászólások időtartama nem haladhatja meg az 5 percet. Szeretettel köszöntötte a megjelenteket, kiemelve a jelentkezők számában megnyilvánuló nagy érdeklődést. Ezt követően a vitaindító beszélgetés három szakértő résztvevője röviden bemutatkozott.

A rendezvény az előre meghatározott témakörök szerint került lebonyolításra.

1. Minőségmenedzsment rendszerek szerepe, jövője. Az ISO 9001 szabvány előírásainak megfelelő tanúsított rendszerek száma drasztikusan csökkent az elmúlt évtizedekben Magyarországon. Hogyan értékeljük az adatokat és a trendet? Mi várható?
2. Hosszú ideje beszélünk „minőségirányítási” rendszerekről. Szakmailag helyes-e a menedzsment rendszerek elnevezését „irányítás”-ként használni?
3. A vezetői szerepek és hozzáállás változása, *Anttila* víziója: „A harmadik fél általi tanúsítás jelezheti a minőség elavult, kontroll jellegű megközelítését. Egyes esetekben a szervezet minőség iránt nem igazán elkötelezett gyenge vezetésének lehetőséget ad arra, hogy a minőséggel kapcsolatos folyamatos felelősségvállalás helyett ezt a feladatot és felelősséget a minőségmenedzsment szervezetre és a tanúsítókra hárítsák át.” Mennyire történnek érdemi vezetőségi átvizsgálások, és azok eredményei megjelennek-e a stratégiai tervekben, minőségpolitikákban?
4. A minőségmenedzsment rendszerek kialakítása és tanúsítása során az egyes szereplők között kialakuló érdekek pozitív és negatív hatásai a tényleges minőségi együttműködésre.

5. Six Sigma és Lean – divat, vagy valós értékek? Létezik-e a Lean Six Sigma?

A beszélgetés során elhangzott minden részletre az összefoglalóban nem tudunk kitérni. Erre esetleg egy a Minőség és Megbízhatóság folyóiratban megjelenő publikációban nyílna lehetőség.

A következőkben összefoglaljuk az egyes témakörök kapcsán megfogalmazott fontosabb megállapításokat, következtetéseket:

1. Az ISO 9001 szabvány előírásai szerint tanúsított szervezetek számának változása nem ad okot az aggodalomra. A 2000-es években tapasztalható igen jelentős növekedés részben a minőség iránti fokozott érdeklődés, részben az EU csatlakozással kapcsolatos várakozások és a rendszerek kialakításához nyújtott állami támogatás, részben pedig „divat” eredménye. Sok esetben formális rendszerek tömeges kialakítása volt tapasztalható. Az adatok óvatos értelmezése indokolt azért is, mert sok szervezet nem az ISO 9000-es szabványrendszer szerint alakítja ki minőségmenedzsment rendszerét: megjelentek a különböző szektor specifikus rendszerek és a rendszer érdemi működtetése tanúsítás nélkül is szolgálhatja a szervezet sikeres működését. Továbbá, a módszerek megkövetelése a beszállítóktól szintén hozzájárul a megközelítés szélesebb körű alkalmazásához. Nem alakult ki egyetértés abban, hogy egy állami támogatás a minőségmenedzsment rendszerek kialakítására indokolt-e, illetve kérdéses, hogy a támogatás milyen formában lehet hatékony.
2. Általános egyetértés alakult ki az „irányítás” szó használatával kapcsolatban. A menedzsment használata jobban kifejezi mindazt, amit ezen alrendszerek betöltenek egy szervezet menedzsment/vezetési rendszerében. Egyes vélemények szerint már „megszoktuk” és a minőséges szakma a helyén kezeli a lényegében helytelen terminológiát, más vélemények szerint ideje lenne a magyar nyelvben különben elfogadott menedzsment megnevezésre áttérni.
3. „Antilla víziójának” megítélése vegyes volt. Egyetértés alakult ki abban, hogy annak ellenére, hogy a szabványok, előírások újabb és újabb változatai egyre nagyobb hangsúlyt helyeznek a vezetői felelősség vállalásra, a mindennapok során ezzel ellentétes folyamatot tapasztalunk. A vezetők még a vezetői átvizsgálások során sem vállalnak aktív szerepet a rendszerek formálásában és a stratégiájához igazításában. A vezetői szerepvállalás hiányának kitapintható jele, hogy a 90-es évekkel szemben ma ritkán találkozunk felső vezetőkkel a minőséggel kapcsolatos rendezvényeken, fórumokon.
4. Pozitív és negatív példák hangzottak el a minőségmenedzsment rendszerek kialakításában, fejlesztésében és tanúsításában szerepet játszó szervezetek munkájával, felkészültségével és „minőségi” szemléletével kapcsolatosan. Általánosan megállapítható, hogy e szervezetekben szerepet vállaló szakemberek képzésével, az utánpótlás biztosításával jelentős feladatok előtt állunk. Egyetértés alakult ki abban, hogy az erre a területre szükséges

kompetenciák megszerzéséhez elengedhetetlen a gazdasági élet területén végzett munkatapasztalat.

5. A résztvevők áttekintették e rendszerek alkalmazásának helyzetét. A Lean túlságosan divatossá vált. Gyakran adják el lean-ként azt is, ami lényegét tekintve nem az. Sajnos ez a mai tanácsadó piacra jellemző tendencia. Egyetértés alakult ki abban, hogy hasznos lehet a Six Sigma és a Lean szinergiáinak kihasználása, de mindez nem egy új „filozófia”, céljaikat nem szabad összemosni. Tehát nem Lean SixSigma, hanem helyesen Lean és Six Sigma.

A szakmai beszélgetés témaköreihez előzetesen két kérdés érkezett. A program során három hozzászólással gazdagították a résztvevők a szóbekerült területeket.

A hatodik témakör megvitatására – idő hiányában – már nem került sor. Megfelelő érdeklődés esetén azonban a szervezők nyitottak egy újabb Pódiumbeszélgetés alkalmával folytatni az eszmecserét.

Budapest, 2025. március 20.

Dr. Topár József